

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»



ДЕНИСОВА Ганна Олександрівна

УДК 342.951:351.82

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ З ПОСЕРЕДНИЦТВА
У ПРАЦЕВЛАШТУВАННІ МОРЯКІВ ЗА КОРДОНОМ**

Спеціальність: 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент
СЕРГЄЄВ Юрій Володимирович,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
доцент кафедри морського та митного права

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії
правових наук України
ОЛЕФІР Віктор Іванович,
Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»,
проректор з наукової роботи;

кандидат юридичних наук, доцент
ВАЛУЄВА Людмила Василівна,
Національний університет
«Одеська морська академія»,
доцент кафедри адміністративного
та кримінального права

Захист відбудеться « 13 » ЖОВТНЯ 2016 р. о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 2.

Автореферат розісланий « 09 » вересня 2016 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради



Л.Р. Біла-Тіунова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. З перетворенням судноплавства на глобальну галузь та з формуванням міжнародного ринку праці моряків перед державою постає низка важливих завдань у питаннях регулювання трудової міграції, захисту прав українських громадян, що працевлаштовуються на судах іноземних судновласників. Адже на теперешній час більше 100 тисяч українських моряків працюють на судах під прапорами інших держав, що робить Україну четвертою в світі за цим показником. Більше того, необхідність державного втручання у відповідні питання передбачено Конвенцією Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплавстві, ратифікація якої стоїть на порядку денному.

Важливим аспектом цієї проблематики є державне регулювання діяльності суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Це пов'язано з низкою ризиків, притаманних цьому виду господарської діяльності, які, зокрема, полягають у можливих порушеннях прав і свобод громадян, незаконному працевлаштуванні, правопорушеннях під час перетинання державних кордонів та торгівлі людьми. Таке державне регулювання здійснюється на адміністративно-правових засадах, зокрема, шляхом запровадження режиму ліцензування господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Все це обумовлює необхідність дослідження проблем адміністративно-правового регулювання діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном, з метою пошуку шляхів та способів коригування державного управління у цій галузі. У зв'язку із цим виникає потреба розроблення законодавства, спрямованого на якісне адміністративно-правове регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном з метою забезпечення трудових, соціально-економічних прав та інтересів моряків у відповідності до міжнародних стандартів. Ліцензування будь-якого виду діяльності обумовлено не довільним вибором, а об'єктивною необхідністю забезпечення державного контролю за якістю виробленої продукції, наданих послуг, виконаних робіт, сумлінністю суб'єктів, які здійснюють ту чи іншу діяльність, а також, в окремих випадках, необхідністю обмеження здійснення тієї чи іншої діяльності у зв'язку з її особливим характером.

Ліцензування діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном, вирішує проблему регулювання цієї господарської діяльності, з одного боку, визнаючи конституційний принцип свободи підприємництва, встановлений ст. 42 Конституції України. З іншого боку, ліцензування є законним засобом обмеження прав і свобод у рамках конституційних гарантій.

Таким чином, необхідність дослідження проблем адміністративно-правового регулювання діяльності, пов'язаної з посередництвом

у працевлаштуванні за кордоном, у науці адміністративного права обумовлена потребами суспільства, які органічно належать до кола проблем удосконалення української державності.

Питання адміністративно-правового регулювання діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном, є досить новими для адміністративно-правової науки. Раніше в науковій літературі розглядалися лише окремі теоретичні аспекти досліджуваної проблеми. Велика кількість наукових робіт, присвячених питанню адміністративно-правового регулювання, висвітлюють лише загальні питання адміністративно-правового регулювання і не відображають особливостей сфери посередництва у працевлаштуванні за кордоном. У роботах, присвячених проблемам трудової міграції громадян, питанню адміністративно-правового регулювання не приділено належної уваги. Отже, проблема наукового осмислення ситуації, що склалася в розглянутій сфері, залишається відкритою і потребує нагального вирішення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Теоретичні та практичні питання теми дисертації досліджувалися у межах виконання плану науково-дослідної роботи кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія» «Морське, митне та інформаційне право: сучасний вимір та тенденції розвитку» на 2010-2015 роки, яка була складовою плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Традиції та новачі у сучасній українській державності та правовому житті» (державний реєстраційний номер 0106U004970).

Мета і задачі дослідження. Метою роботи є комплексне науково-теоретичне дослідження сучасних проблем, що стосуються адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном, комплексний аналіз на підставі чинного законодавства: адміністративно-правового режиму ліцензування розглянутого виду діяльності, механізму його правового регулювання, компетенції органів державного регулювання у цій сфері, особливостей ліцензійного контролю, а також розроблення пропозицій щодо удосконалення досліджуваного законодавства.

Для досягнення поставленої мети визначено та вирішено такі задачі: охарактеризувати етапи формування адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

розкрити поняття «адміністративно-правове регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном»;

сформулювати поняття «діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном»;

визначити правову природу ліцензування та охарактеризувати його багатоаспектну сутність;

визначити нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

визначити ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном як адміністративну послугу;

охарактеризувати адміністративно-правовий режим ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

розробити систему критеріїв, які обґрунтовують застосування ліцензування щодо діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

визначити органи державного регулювання у цій сфері та особливості їх компетенції;

охарактеризувати порядок і визначити особливості ліцензійного контролю, а також відмітні риси притягнення до відповідальності за порушення законодавства у даній сфері;

виявити існуючі прогалини в законодавстві і проблеми практики його реалізації у сфері ліцензування діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні моряків за кордоном та підготувати пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання цього виду господарської діяльності.

Об'єктом дослідження є посередництво у працевлаштуванні за кордоном

як правове явище.

Предметом дослідження є адміністративно-правове регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном в цілому та стосовно моряків, зокрема.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано загальнофілософські, загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. Діалектичний метод пізнання правових явищ дав можливість вирішити поставлені задачі щодо аналізу сутності адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном (р.р. 1, 2, 3). Застосування системного методу дозволило сформулювати основні поняття і категорії: «поняття адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном»; «механізм адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном»; «адміністративна послуга з ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном»; «режим ліцензування»; «державний контроль у працевлаштуванні за кордоном»; «адміністративна відповідальність суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» (п.п. 1.2, 1.3, 2.2, 3.1). Використання структурного методу виявилось найефективнішим для побудови цілісної структури стадій ліцензійної процедури (п.п. 2.3). Історичний метод наукового дослідження застосовано для з'ясування особливостей розвитку адміністративно-правового регулювання господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном (п. 1.1). Упродовж

здійснення наукового аналізу тематики адміністративно-правового регулювання господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном застосовувалися логічні методи і прийоми – дедукція, індукція, аналогія, аналіз, синтез. За допомогою логіко-семантичного методу поглиблено понятійний апарат в означеній сфері (п.п. 1.2, 2.2 – 2.3, 3.2); за допомогою формально-логічного, а також методу моделювання, сформульовано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства (п.п. 2.3, 3.2).

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних вчених. Авторами загальнотеоретичних наукових праць у галузі адміністративного та інших галузей права, які заклали фундамент для дослідження цієї теми, є: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, О.М. Бандурка, В.Т. Білоус, Ю.П. Битяк, Д.Н. Бахрах, В.В. Галуцько, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, О.Л. Копиленко, О.В. Кузьменко, М.Н. Курко, В.І. Олефір, В.В. Сташис, В.Я. Тацій, Ю.А. Тихомиров та інші науковці.

Підґрунтям для дослідження проблематики адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном стали праці Е.Е. Бекірової, Л.В. Валуєвої, С.Л. Дембіцької, Ю.М. Ільницької, І.Д. Пастуха, Г.М. Писаренко, Ю.В. Сергєєва та ін.

Нормативно-правову основу дослідження становлять положення Конституції України, Законів України, постанов Кабінету Міністрів України, інших підзаконних нормативно-правових актів у частині, що стосується правової регламентації посередництва у працевлаштуванні за кордоном, а також ліцензування в зазначеній сфері.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертаційна робота є першою в українській юридичній науці монографічною роботою, в якій представлено комплексне дослідження проблем адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном.

Вимогам новизни відповідає авторська спроба детально розглянути теоретичні питання саме ліцензування зазначеного виду діяльності як важливої, але ще маловивченої проблеми, визначити її сутність та основні ознаки, критично проаналізувати норми законодавства, що регулюють цю сферу суспільних відносин, а також сформулювати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства та практики його реалізації у сфері публічної регламентації ліцензійних відносин у сфері посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном.

Здійснене дослідження дало змогу отримати важливі результати:

уперше:

надано визначення поняття «діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» як надання суб'єктами господарювання послуг із пошуку роботи за кордоном, укладення трудових угод та виїзду працівників до місця роботи відповідно до заявок іноземних роботодавців;

визначено систему принципів такої діяльності, до якої належать: урахування та контроль професійної підготовки, освіти та особистих характеристик робітника; запобігання порушенню прав і свобод громадян при отриманні дозволу на роботу в іноземній державі і укладенні трудового договору з іноземним роботодавцем; сприяння забезпеченню прав, свобод і законних інтересів працевлаштованих осіб за місцем їх працевлаштування за кордоном;

визначено структуру адміністративної процедури щодо видачі ліцензії на посередництво у працевлаштуванні за кордоном, яка складається з чотирьох стадій: відкриття адміністративного провадження за ліцензійною справою; розгляд ліцензійної справи; прийняття рішення по ліцензійній справі; оскарження або опротестування прийнятого рішення;

удосконалено:

поняття механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, який містить у собі правові норми, правовідносини, акти реалізації та застосування права;

критерії віднесення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до ліцензованого виду діяльності шляхом введення додаткових критеріїв, а саме: а) критерій необхідності кваліфікованого та професійного ведення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном у певних формах і певними засобами; б) критерій екстериторіального характеру діяльності;

набули подальшого розвитку:

пропозиція щодо необхідності прийняття окремого Закону України «Про посередництво у працевлаштуванні за кордоном», що визначить основні принципи регулювання суспільних відносин у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном;

теза щодо необхідності встановлення обов'язку посередника у працевлаштуванні моряків на судна іноземних судновласників щодо перевірки, що іноземний роботодавець має можливість забезпечити захист моряків від небезпеки опинитися без засобів до існування в іноземному порту шляхом отримання від іноземного роботодавця копії страхового полісу, виданого Клубом взаємного страхування відповідальності судновласників (P&I Club), що здійснює страхування відповідальності судновласника (роботодавця), або в інший спосіб;

запропоновано:

зміни до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 2 березня 2015 р., Закону України «Про зовнішню трудову міграцію» № 761-VIII від 5 листопада 2015 р., зокрема: а) ввести обов'язковість виїздів представників органу ліцензування на місце провадження діяльності ліцензіатами та здобувачами ліцензії з метою організації ведення бізнесу; б) проводити замість окремих перевірок,

здійснюваних різними наглядовими органами, одну комплексну перевірку діяльності ліцензіатів; в) передбачити можливість залучення дипломатичних представництв України для підтвердження заявленого ліцензіатом статусу іноземного партнера;

зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном: а) обмежити плату за послугу фактичними витратами, що пов'язані з отриманням документів, які посвідчують особу та є необхідними для працевлаштування клієнта відповідно до міжнародних норм та/або законодавства України чи країни працевлаштування; б) у міру можливості, переконатися в тому, що судовласник має засоби для забезпечення захисту моряків від небезпеки опинитися без засобів до існування в іноземному порту; в) мати документ, що підтверджує страхування або іншу подібну форму забезпечення матеріальної відповідальності Ліцензіата за невиконання своїх зобов'язань перед клієнтами.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретична і практична значущість дисертаційного дослідження полягає у запропонованих висновках, рекомендаціях і пропозиціях, узагальнюючих і доповнюючих наукові знання про сутність ліцензування, що виявляють роль адміністративного права в регулюванні відносин, пов'язаних із посередництвом у працевлаштуванні моряків за кордоном. Дисертаційне дослідження містить наукову оцінку норм законодавства, що регулюють питання ліцензування діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні моряків за кордоном. Результати здійсненого дослідження спрямовано на вирішення існуючих проблем законодавства у сфері ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном та практики його застосування.

Основні теоретичні положення дисертації можуть бути використаними у: науково-дослідній сфері – для подальшого дослідження інституту ліцензування в цілому і в сфері посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, зокрема;

правозастосовній практиці – для подальшого удосконалення практичної діяльності посадових осіб органів виконавчої влади;

правотворчості – для удосконалення Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 2 березня 2015 року, Закону України «Про зовнішню трудову міграцію» № 761-VIII від 5 листопада 2015 року, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном;

навчальному процесі – у системі вищої освіти юридичного профілю в ході викладання курсів «Адміністративне право», «Правове регулювання зовнішньої трудової міграції», підвищення кваліфікації співробітників державних органів у сфері ліцензування та ліцензіатів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дисертації доповідалися та обговорювалися на кафедрі морського та митного

права Національного університету «Одеська юридична академія». Основні висновки дослідження викладались на: I Міжнародній науково-практичній конференції Інституту держави і права ім. В.М. Корецького «Міжнародно-правові проблеми сучасного торговельного мореплавства» (м. Київ, 26 березня 2013 р.), Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 15-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 18 квітня 2012 р.), VII Міжнародній науково-практичній конференції Одеської національної морської академії «Морське право: історія, сучасність, перспективи розвитку» (м. Одеса, 6-7 грудня 2013 р.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, соціологія і право: нові виклики та перспективи» (м. Москва, 29 червня 2013 р.), X Міжнародній науково-практичній конференції Національного університету «Одеська морська академія» «Морське право та менеджмент: еволюція та сучасні виклики» (м. Одеса, 15 квітня 2016 р.).

Основні положення дисертаційного дослідження пройшли апробацію під час проведення лекційних занять на III Всеукраїнській школі з морського права, що відбулася в Національному університеті «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 2-3 березня 2013 р.). Результати дисертаційного дослідження впроваджено на Дочірньому підприємстві корпорації «В.Шіпс» «В.Шіпс (Україна)» (Акт впровадження № 82 від 02 вересня 2016 р.).

Публікації. Основні положення, теоретичні висновки та практичні рекомендації, що містяться у дисертації, викладено у 9 публікаціях, у тому числі 5 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку, 1 публікації у зарубіжному періодичному науковому виданні, 3 тезах до наукових конференцій.

Структура дисертації. Структура дисертації обумовлена метою, предметом і завданнями дослідження. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків (загального та за розділами), списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 200 сторінок, із них основного тексту – 186 сторінок. Список використаних джерел містить 152 найменування і розміщений на 14 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** розкрито сутність і стан наукової проблеми та її значущість, обґрунтовано необхідність здійснення дослідження, актуальність і доцільність роботи для розвитку юридичної науки в Україні. Висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету і завдання дослідження, його об'єкт і предмет. Описано методи дослідження, їх практичне значення. Наведено відомості щодо апробації результатів дослідження та їх публікації.

Перший розділ «Теоретико-правові засади адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків

за кордоном» складається з 4 підрозділів і присвячений вивченню основних етапів формування адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, розвитку наукової думки за темою дослідження.

У **підрозділі 1.1. «Формування адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном»** наголошено на тому, що генезис адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном на території української держави має декілька етапів розвитку з урахуванням історичних аспектів становлення українського суспільства та відповідних історичних подій.

На першому етапі формування інституту ліцензування, що включає перші десять років незалежності, правові засади ліцензування визначалися Законом України «Про підприємництво». У первісній редакції Закону України «Про підприємництво» № 698-XII від 07 лютого 1991 р., якого введено в дію з 1 березня 1991 р., було передбачено ліцензування лише 12 видів підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном цією редакцією Закону не передбачалося. Подальший розвиток інституту ліцензування характеризувався внесенням доповнень і конкретизацією положень Закону України «Про підприємництво» переважно у підзаконних нормативно-правових актах, розширенням нормативно-правової бази ліцензування та обмежень у здійсненні підприємницької діяльності. Законом України «Про внесення змін і доповнень до ст. 4 Закону України «Про підприємництво» № 497/95-ВР від 22 грудня 1995 р. перелік видів діяльності, що підлягають обмеженню, було доповнено таким видом діяльності, як надання послуг, пов'язаних із профорієнтацією населення, посередництво у працевлаштуванні на роботу, в тому числі за кордоном. Другим етапом формування було прийняття Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». Цим Законом було значною мірою скорочено кількість видів господарської діяльності, для здійснення якої необхідно отримувати ліцензію, зроблено більш прозорою діяльність контролюючих органів. Крім того, прийняття Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» дозволило скасувати значну кількість нормативних актів, прийнятих для врегулювання відносин у цій сфері. Третім етапом стало набрання чинності Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222 від 02 березня 2015 р., згідно з яким втратив чинність Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» № 1775 від 01 червня 2000 р. Існуюча на теперешній час система регулювання залишається недосконалою, а розвиток і зміни правових засад адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном будуть здійснюватися шляхом удосконалення нормативно-правових актів, які встановлюють детальне

регламентування господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, а також функціонування контролюючих органів.

Зроблено висновок, що ліцензування посередництва у працевлаштуванні за кордоном з моменту його впровадження в 1995 р. піддавалося постійним змінам. Неодноразово змінювалася система органів, що здійснювали ліцензійну політику, змінювалися їх правовий статус та місце в системі державних органів України. Постійно змінювалися нормативно-правові акти, що безпосередньо регулювали зазначений вид господарської діяльності, діяльність контролюючих органів, форми та перелік необхідних для провадження діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном документів, що призводило до правової нестабільності, яка, у свою чергу, стримує розвиток економіки та сприяє виникненню корупційних ризиків.

У *підрозділі 1.2. «Стан розвитку сучасної наукової думки щодо сутності адміністративних послуг та ліцензування»* проаналізовано наукові праці сучасних вчених-правників, предметом дослідження яких були: 1) адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти (Г.М. Писаренко), 2) ліцензування господарської діяльності (господарсько-правовий аспект) (А.І. Шпомер), 3) правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування (С.Л. Дембіцька), 4) адміністративні послуги в системі функцій органів місцевого самоврядування (Ю.М. Ільницька), 5) організаційно-правові засади ліцензування господарської діяльності в Україні (І.Д. Пастух), 6) правове регулювання ліцензування певних видів господарської діяльності (Е.Е. Бекірова) тощо.

Визначено, що питання правової природи адміністративних послуг та ліцензування були предметом не одного наукового дослідження, однак вивчення адміністративно-правового регулювання діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном, є досить новим для адміністративно-правової науки. Вітчизняними науковцями ліцензування розглядається у таких аспектах: як інститут господарського права; як інститут адміністративного права; як діяльність органів держави щодо надання спеціальних дозволів (ліцензій) суб'єктам господарювання; як правовий режим; як засіб державного регулювання господарської діяльності; як елемент легітимації суб'єктів господарської діяльності; як умова здійснення певних видів господарської діяльності; як підстава виникнення права здійснювати види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню; як елемент механізму реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність.

У цілому, для вітчизняної правової науки сутність адміністративних послуг та ліцензування є новим напрямом наукового пошуку, основними недоліками якого є відсутність єдиного розуміння базового поняття ліцензування, його юридичної природи, критеріїв запровадження. Слід

зазначити, що недостатньою мірою також регламентовані питання адміністративної відповідальності учасників ліцензійних відносин, застосування інших заходів адміністративно-правового примусу у цій сфері. Здійснений аналіз дозволив дійти висновку щодо відсутності загального понятійного апарату у розглянутій сфері. Серед наукових розробок немає робіт, які були би присвячені питанню сутності та змісту адміністративної послуги щодо посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Поряд із цим виокремлено перспективні положення, яких може бути покладено в основу визначення поняття механізму адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Проблема наукового осмислення ситуації, що склалася у розглянутій сфері, залишається відкритою і потребує нагального вирішення.

Зроблено висновок, що відсутність балансу між державним регулюванням господарської діяльності і новими ринковими механізмами створює ризик передчасного виведення зі сфери ліцензування окремих видів господарської діяльності, зокрема посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Таким чином, в Україні, з одного боку, має місце значне втручання держави в економіку, а з іншого – має прояв слабкість держави в таких важливих справах, як створення нормальних умов для провадження господарської діяльності.

У *підрозділі 1.3. «Поняття адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном»* визначено, що адміністративно-правове регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном – це здійснення державою комплексних заходів щодо впорядкування, контролю, нагляду за діяльністю у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері. Відповідними ознаками адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном визначено певний предмет і сферу правового впливу, цілеспрямований, організаційний та упорядкований характер, наявність певних стадій.

Державний контроль за господарською діяльністю з посередництва у працевлаштуванні за кордоном є ключовою складовою системи адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Зроблено висновок, що існуюча на теперешній час в Україні дозвоільна процедура з видачі ліцензій на здійснення посередництва у працевлаштуванні за кордоном має бути доповнена можливістю участі заявника та представників громадськості у розгляді заяви на видачу ліцензії. На законодавчому рівні має бути чітко регламентована відповідальність органу ліцензування за безпідставну відмову у видачі ліцензії, незаконну видачу ліцензії або ухилення від видачі ліцензії.

У *підрозділі 1.4. «Механізм адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном»*

проаналізовано теоретичні основи механізму адміністративно-правового регулювання, визначено поняття механізму адміністративно-правового регулювання у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном як комплекс правових засобів, спрямованих на реалізацію публічно-сервісної концепції діяльності держави, за допомогою яких відбувається регулювання процесу господарювання суб'єктів, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном за допомогою правових норм та здійснення державою комплексних заходів щодо контролю за діяльністю у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері. Особливу увагу приділено елементам механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном.

Адміністративно-правові норми як основний елемент механізму адміністративно-правового регулювання, що регулюють діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, запропоновано об'єднати у три групи: загальні законодавчі акти (Конституція України, Господарський, Цивільний, Податковий кодекси України, Кодекс торговельного мореплавства України та Кодекс законів про працю України); спеціальні законодавчі акти (Закони України «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про зайнятість населення», «Про адміністративні послуги», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про зовнішню трудову міграцію», «Про захист прав споживачів», «Про захист персональних даних», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», «Про рекламу», «Про засади державної мовної політики»); підзаконні нормативно-правові акти у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном (Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном», Наказ Держспоживстандарту України «Про затвердження Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010», Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження форми звітності № 1-ПА «Інформація про кількість працевлаштованих громадян суб'єктами господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні та здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців» та Порядок її подання»).

Правовідносини визначено головним засобом, який знеособлені права і обов'язки, закріплені у нормах права, перетворює на конкретні і взаємопов'язані права та обов'язки суб'єктів господарювання, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном та органу ліцензування. У свою чергу, за допомогою актів реалізації прав і обов'язків

досягається мета правового регулювання, задовольняються конкретні законні інтереси уповноважених і зобов'язаних осіб.

Для реалізації норм права у фактичній поведінці суб'єктів необхідними є акти застосування права, які забезпечують виникнення правовідносин, проводять вимоги норм права в життя, гарантують здійснення прав і обов'язків. Акти застосування права визначено як акти правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном, що визначають суть індивідуалізованих владних приписів, спрямованих на регламентацію правових відносин.

Зроблено висновок, що здійснений аналіз поняття й особливостей механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном дає змогу краще усвідомити сутність адміністративно-правового регулювання зазначених правовідносин з метою подальшої розробки можливих шляхів підвищення його ефективності.

Другий розділ «Адміністративно-правовий режим ліцензування господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» складається з трьох підрозділів і присвячений аналізу матеріальних та процесуальних складових застосування цього режиму.

У **підрозділі 2.1. «Правові основи режиму ліцензування до посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном»** визначено правові основи встановлення та дії цього виду адміністративно-правового режиму.

Адміністративно-правовий режим ліцензування посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном складається з правових норм, що визначають: 1) компетенцію відповідних суб'єктів владних повноважень; 2) права та обов'язки ліцензіата; 3) порядок надання адміністративної послуги щодо ліцензування; 4) контроль за додержанням ліцензійних вимог.

Особливу увагу приділено критеріям віднесення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до діяльності, що підлягає ліцензуванню, наведено статистичні дані щодо чисельності громадян України, що тимчасово працюють на території іноземних держав. Зокрема, визначено додаткові критерії зарахування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до ліцензованого виду діяльності, а саме: критерій необхідності кваліфікованого та професійного ведення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном у певних формах та у певні способи; критерій екстериторіального характеру діяльності.

Окрему увагу приділено Конвенції Міжнародної організації праці 2006 року про працю в морському судноплавстві (MLC-2006). Проаналізовано Стандарт А 1.4. вищезазначеної конвенції «Набір та працевлаштування», що безпосередньо стосується діяльності підприємств, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні

на судна іноземних судновласників. Наголошено, що відповідно до цього Стандарту приватні служби набору та працевлаштування діють на території держави-члена тільки відповідно до стандартизованої системи ліцензування, сертифікації або іншої форми регулювання.

У **підрозділі 2.2. «Адміністративна послуга з ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном»** сформульовано визначення адміністративної послуги з ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном – як вчинення суб'єктом владних повноважень дій, які забезпечують юридичне оформлення надання суб'єкту звернення права на здійснення господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном для задоволення власних потреб морального, матеріального або особистого характеру.

Відповідно до норм чинного законодавства України виокремлено такі підстави для одержання зазначеної адміністративної послуги: провадження господарської діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном та вичерпний перелік документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, основними з яких є відомості про місце провадження діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, копія документа, що підтверджує факт реєстрації іноземного суб'єкта господарювання в державі місцезнаходження, копія або витяг з документа іноземного суб'єкта господарювання, що визначає вид його господарської діяльності, інформація, засвідчена іноземним суб'єктом господарювання, про перелік суден, якими він володіє, користується на інших законних підставах та/або екіпажами яких керує (екіпажі для яких постачає), копія колективного договору (угоди) між відповідним іноземним суб'єктом господарювання чи об'єднанням роботодавців і профспілковою організацією чи їх профоб'єднанням, якщо такий колективний договір (угода) є, або засвідчена іноземним роботодавцем копія довідки про те, що такий договір (угода) не укладався (не укладалась), копія зовнішньоекономічного договору (контракту) про надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, укладеного з іноземним суб'єктом господарювання. Невід'ємним додатком до зовнішньоекономічного договору (контракту) про надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном є проект трудового договору, погоджений іноземним роботодавцем.

Визначено, що предметом адміністративної послуги є не сама дія органу владних повноважень, а результат здійснення ним завдань, функцій та обов'язків у межах своїх повноважень згідно з чинним законодавством, у вигляді надання фізичним чи юридичним особам відповідного індивідуального адміністративного акта – ліцензії на право здійснення господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном.

У підрозділі 2.3. «*Структура процедури ліцензування послуг з працевлаштування моряків за кордоном*» розглянуто стадії процедури з видачі ліцензії на посередництво у працевлаштуванні за кордоном.

Доведено, що аналіз нормативних і наукових джерел дозволяє поділити процедуру видачі ліцензії на посередництво у працевлаштуванні за кордоном на такі стадії, які відрізняються своїми цілями, завданнями та іншими особливостями: 1) стадія відкриття адміністративного провадження за ліцензійною справою; 2) стадія розгляду ліцензійної справи; 3) стадія прийняття рішення по ліцензійній справі; 4) стадія оскарження або опротестування прийнятого рішення; 5) стадія виконання прийнятого рішення.

Стадія відкриття адміністративного провадження за ліцензійною справою починається з подачі здобувачем ліцензії заяви та інших необхідних документів. З отриманням органом ліцензування заяви про видачу ліцензії на нього покладається безумовний обов'язок щодо її розгляду, і провадження починається автоматично. Отримання усіх необхідних для видачі ліцензії документів дозволяє органу ліцензування перейти до їх перевірки (вивчення). Зазначені дії становлять зміст другої стадії ліцензійного провадження – стадії розгляду ліцензійної справи. На цій стадії орган ліцензування вивчає отримані документи і досліджує інші обставини, що мають значення для прийняття рішення у справі. Визначення відповідності наданих документів встановленим законодавством нормам становить зміст наступної стадії процедури ліцензування – стадії прийняття рішення по ліцензійній справі. Факультативною, але вкрай необхідною для дотримання режиму законності ліцензійної діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном є стадія оскарження або опротестування рішення. У свою чергу, стадія виконання прийнятого рішення – це фактично видача суб'єктові господарювання ліцензії на посередництво у працевлаштуванні за кордоном.

Розділ третій «Контроль та адміністративна відповідальність у сфері посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном» складається з двох підрозділів і присвячений аналізу засобів забезпечення дотримання законодавства щодо посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном.

У підрозділі 3.1. «*Державний контроль у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном*» здійснено аналіз нормативно правових актів, які регламентують порядок контролю за діяльністю як ліцензіатів, так і органу ліцензування. Особливу увагу приділено порядку проведення перевірок та поняттю відповідальності суб'єктів, що володіють правом застосовувати заходи адміністративного примусу, розглянуто процедуру притягнення до адміністративної відповідальності посадових осіб органу ліцензування, надано пропозиції щодо її удосконалення.

Як форму контролю нормативно-правовими актами передбачено проведення перевірок. Планові перевірки дотримання ліцензіатом

ліцензійних умов проводяться не частіше одного разу на рік. Позапланові перевірки здійснюють органи ліцензування лише на підставі надходження до них у письмовій формі заяви (повідомлення) про порушення ліцензіатом ліцензійних умов або з метою перевірки виконання розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов. Ліцензіат під час перевірки дотримання ним ліцензійних умов надає всі необхідні для проведення перевірки документи та забезпечує умови для її проведення. Орган, що здійснює перевірку, за результатами перевірки складає акт. Орган ліцензування не пізніше десяти робочих днів з дати складання акта перевірки порушень ліцензійних умов видає розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов, або орган ліцензування приймає рішення про анулювання ліцензії. Ліцензіат, який одержав розпорядження про усунення ним порушень ліцензійних умов, зобов'язаний в установлений у розпорядженні строк подати органу, який видав це розпорядження, інформацію про усунення порушень. Державний нагляд за додержанням органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування здійснює спеціально уповноважений орган з питань ліцензування шляхом проведення планових та позапланових перевірок відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Орган ліцензування під час перевірки надає спеціально уповноваженому органу з питань ліцензування рішення та інші документи з питань ліцензування та забезпечує умови для проведення перевірки.

Доведено необхідність встановлення більш жорсткої та реальної відповідальності посадових осіб органу ліцензування за порушення встановлених законом строків для прийняття рішення про видачу, відмову у видачі ліцензії, переоформлення ліцензії, збільшення розміру штрафних санкцій, що накладаються на посадових осіб за порушення законодавства про ліцензування певних видів господарської діяльності. Зазначено, що збільшення розміру штрафів буде додатковим чинником для додержання посадовими особами органу ліцензування здійснення процедури ліцензування у чіткій відповідності до вимог законодавства.

У підрозділі 3.2. «Адміністративна відповідальність суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» здійснено аналіз заходів юридичної відповідальності, що можуть застосовуватися у разі порушень ліцензійних умов щодо посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Особливу увагу приділено поняттю адміністративної відповідальності юридичних осіб та природі фінансових санкцій. Визначено три загальних склади адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме провадження господарської діяльності без державної реєстрації, провадження господарської діяльності без одержання ліцензії, провадження господарської діяльності з порушенням умов ліцензування.

Крім заходів адміністративної відповідальності, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення, Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» встановлює інші заходи державного примусу, а саме анулювання ліцензії. Анулюванням ліцензії, відповідно до положень закону, є позбавлення ліцензіата права на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, шляхом прийняття органом ліцензування рішення про анулювання його ліцензії. Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», у свою чергу, визначено відповідальність суб'єктів господарювання за провадження діяльності без отримання ліцензії, у разі неподання або порушення порядку подання відомостей про працевлаштованих осіб та у разі порушення вимог Закону України «Про зайнятість населення». Штрафи, накладення яких передбачено Законом України «Про зайнятість населення», є фінансовими санкціями. Штрафи накладаються уповноваженим органом з реалізації державної політики з питань державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства про зайнятість населення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Зроблено висновок, що достатніми формами впливу на суб'єктів господарювання, що отримали ліцензію на провадження діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, але порушили законодавство у сфері провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном за Кодексом України про адміністративні правопорушення, є встановлена адміністративна відповідальність, а також передбачена Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» можливість анулювання ліцензії.

ВИСНОВКИ

Результатом здійсненого дослідження є такі теоретичні та практичні **Висновки:**

1. Встановлено, що потребує уточнення понятійний апарат, який використовується у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном, насамперед, ключове поняття «діяльність з посередництва у працевлаштуванні за кордоном» запропоновано визначити як надання суб'єктами господарювання послуг з пошуку роботи за кордоном, укладення трудових угод та виїзду працівників до місця роботи відповідно до заявок іноземних роботодавців.

2. Поняття «ліцензування діяльності, пов'язаної з посередництвом у працевлаштуванні за кордоном» потребує удосконалення: його необхідно розглядати як складне багатоаспектне явище, яке має в цілому двояку спрямованість: з одного боку, ліцензування являє собою здійснення заходів, пов'язаних із наданням суб'єктові господарювання дозволу на здійснення цієї діяльності, а, з іншого – здійснення з боку уповноважених органів

контрольної діяльності за дотриманням суб'єктом господарювання ліцензійних умов, що забезпечують безпеку особи, суспільства і держави.

3. Запропоновано систему принципів діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, до якої належать: урахування та контроль професійної підготовки, освіти та особистих характеристик робітника; запобігання порушенню прав і свобод громадян при отриманні дозволу на роботу в іноземній державі і укладенні трудового договору з іноземним роботодавцем; сприяння забезпеченню прав, свобод і законних інтересів працевлаштованих осіб за місцем їх працевлаштування за кордоном.

4. Визначено стадії адміністративної процедури щодо видачі ліцензії на посередництво у працевлаштуванні за кордоном, а саме: відкриття адміністративного провадження за ліцензійною справою; розгляд ліцензійної справи; прийняття рішення по ліцензійній справі; оскарження або опротестування прийнятого рішення; стадія виконання прийнятого рішення.

5. Визначено поняття механізму адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном – як комплексу правових засобів, спрямованих на реалізацію публічно-сервісної концепції діяльності держави, за допомогою яких відбувається регулювання процесу господарювання суб'єктів, що надають послуги з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, за допомогою правових норм та здійснення державою комплексних заходів щодо контролю за діяльністю у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері. Виокремлено основні структурні елементи (складові частини) механізму правового регулювання: а) норма права; б) правовідносини; в) акти реалізації прав і обов'язків; г) акти застосування права.

6. Зазначено, що в процесі здійснення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном все частіше має місце порушення прав і законних інтересів працевлаштованих осіб. Враховуючи цю обставину, необхідним є введення додаткових критеріїв віднесення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до ліцензованого виду діяльності, а саме: критерій необхідності кваліфікованого та професійного ведення діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном у певних формах та у певні способи; критерій екстериторіального характеру діяльності.

7. Необхідним є розроблення і прийняття окремого Закону України «Про посередництво у працевлаштуванні за кордоном», що має об'єднати положення державного регулювання зовнішньої трудової міграції та діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном, а також визначить статус основних суб'єктів цих відносин, напрями та види діяльності, порядок виїзду з України з метою працевлаштування

за кордоном. Прийняття такого нормативно-правового акта дозволить об'єднати розрізнені правові норми, що діють в досліджуваній сфері, та усунути існуючі прогалини законодавства.

8. Запропоновані зміни до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» № 222-VIII від 2 березня 2015 р., Закону України «Про зовнішню трудову міграцію» № 761-VIII від 5 листопада 2015 р., які передбачають введення обов'язкових виїздів представників органу ліцензування на місце провадження діяльності ліцензіатами та здобувачами ліцензії з метою організації ведення бізнесу та можливість залучення дипломатичних представництв України для підтвердження заявленого ліцензіатом статусу іноземного партнера.

9. Доведено необхідність приведення норм чинних Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном у відповідність до міжнародних стандартів, а саме необхідність встановлення обмеження щодо плати за послугу з посередництва у працевлаштуванні за кордоном відповідно до фактичних витрат, що пов'язані з отриманням документів, які посвідчують особу та є необхідними для працевлаштування клієнта відповідно до міжнародних норм та/або законодавства України чи країни працевлаштування та наявності документа, що підтверджує страхування або іншу подібну форму забезпечення матеріальної відповідальності Ліцензіата за невиконання своїх зобов'язань перед клієнтами.

10. Визначено, що обмеження права на інформацію, яким є отримання доступу до неї і користуванням цим правом при здійсненні стадії контролю, має регулюватися з урахуванням вимог конституційного правових норм, відповідно до яких право може бути обмеженим тільки на підставі закону і лише відповідно до конституційно значущих цілей. Контролюючому органу має бути надано право на отримання інформації у тому обсязі, який об'єктивно необхідний для контролю за здійсненням ліцензованої діяльності. Відповідне положення не знаходить належного відображення у спеціальних законодавчих актах у формі встановлення чіткого переліку дозволених дій, у результаті чого існує ризик довільного тлумачення представниками органу ліцензування своїх повноважень.

11. Зазначено, що основною групою осіб, які працевлаштовуються за кордоном, є моряки, які працюють на судах під іноземними прапорами, та на теперешній час є юридично вкрай слабо захищеними. Незважаючи на заходи, вжиті законодавцем останнім часом, на рівні міжнародного та національного законодавства відсутні дієві процедури притягнення до відповідальності власників суден, а також механізми забезпечення виплати морякам компенсації за порушення контрактних зобов'язань. Необхідним є встановлення обов'язку ліцензіата, який провадить господарську діяльність з посередництва у працевлаштуванні моряків на судна іноземних судовласників, щодо перевірки інформації, яка підтверджує, що іноземний

роботодавець має можливості забезпечити захист моряків від небезпеки опинитися без засобів до існування в іноземному порту. Така перевірка може здійснюватися шляхом отримання від іноземного роботодавця (іноземного суб'єкта господарювання) копії страхового полісу, виданого клубом взаємного страхування відповідальності судновласників (P&I Club), що здійснює страхування відповідальності судновласника (роботодавця), або в інший спосіб, який дає ліцензіату можливість переконатися у тому, що моряк є захищеним від небезпеки опинитися без засобів до існування в іноземному порту.

12. Характерним наслідком встановлення ліцензування є детальна регламентація діяльності органів виконавчої влади, поведінки ліцензіатів, встановлення ефективного контролю за належним порядком здійснення ліцензованої діяльності фізичними та юридичними особами. Загальне призначення ліцензування – забезпечити запобігання, припинення та усунення потенційних і реальних загроз правам, свободам та життєво важливим інтересам громадян, суспільства і держави. Однак, вирішення самої проблеми ефективного регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном не вичерпується необхідними теоретичними розробками й удосконаленням нормативно-правової бази. Важливим напрямком слід вважати удосконалення практики державної діяльності у цій сфері, що відповідає інтересам суб'єктів господарювання, які працюють на ринку працевлаштування моряків за кордоном, а також інтересам самих осіб, які шукають роботу за кордоном.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у фахових виданнях:

1. Денисова Г.О. Адміністративно-правове регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном / Г.О. Денисова // Митна справа науково-аналітичний журнал. – 2012. – № 6(84). – С. 132–136.
2. Денисова Г.О. Механізм адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном // Митна справа / Г.О. Денисова // Митна справа науково-аналітичний журнал. – 2013. – № 1(85). – С. 87–92.
3. Денисова Г.О. Генезис формування в Україні адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном // Митна справа / Г.О. Денисова // Митна справа науково-аналітичний журнал. – 2013. – № 3(87). С. – 93–107.
4. Денисова Г.О. Особенности лицензирования в Украине посредничества в трудоустройстве за границей: стадии лицензионной процедуры / А.А. Денисова // Экономика, социология и право. – М. – 2013. – № 6 (июнь). – С. 98–102.

5. Денисова Г.О. Адміністративна послуга з ліцензування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном як елемент адміністративного процесу / Г.О. Денисова // Форум права. – 2015. – № 1. – С.87–91 [Електронний ресурс]. – http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_1_16.pdf

6. Денисова Г.О. Формування поняття механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном / Г.О. Денисова // Форум права. – 2016. – №2. – С. 70–76 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_2_12.pdf

Опубліковані праці апробаційного характеру:

7. Денисова Г.О. Правове регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків: міжнародні та національні аспекти / Г.О. Денисова // зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф. – 2012. – С.94–98.

8. Денисова Г.О. Адміністративно-правове регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном / Г.О. Денисова // матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 15-річчю Національного університету «Одеська юридична академія». – 2012. – С. 542–546.

9. Денисова Г.О. Посередництво у працевлаштуванні українських моряків за кордоном: вимоги національного законодавства / Г.О. Денисова // зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф. Одеської національної морської академії «Морське право: історія, сучасність, перспективи розвитку». – 2013. – С. 109–114.

АНОТАЦІЯ

Денисова Г.О. Адміністративно-правове регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2016.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми, пов'язаної з недосконалістю адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном.

Дисертація є науковим дослідженням адміністративно-правового регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, компетенції органів державного регулювання у цій сфері, особливостей ліцензійного контролю, а також розроблення пропозицій щодо удосконалення досліджуваного законодавства.

Проаналізовано стан розвитку сучасної наукової думки щодо сутності адміністративних послуг та ліцензування. Сформульовано та обгрунтовано поняття діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном та механізму адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном. Запропоновано систему принципів діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном.

Запропоновано додаткові критерії зарахування діяльності з посередництва у працевлаштуванні за кордоном до ліцензованого виду діяльності. Досліджено структуру адміністративної процедури з видачі ліцензії. Доведено необхідність прийняття окремого закону (Закон України «Про посередництво у працевлаштуванні за кордоном»), що має визначити основні принципи регулювання суспільних відносин у сфері посередництва у працевлаштуванні за кордоном.

Окрему увагу приділено висвітленню проблем державного контролю у сфері посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном та надано пропозиції щодо можливих шляхів їх вирішення.

У результаті здійснення теоретичних узагальнень та на основі аналізу нормативно-правових актів, що стосуються питань регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном, сформульовано ряд висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на удосконалення системи регулювання діяльності з посередництва у працевлаштуванні моряків за кордоном та розвиток ефективного державного управління у цій галузі.

Ключові слова: посередництво у працевлаштуванні за кордоном, моряк, адміністративно-правове регулювання, механізм адміністративно-правового регулювання посередництва у працевлаштуванні за кордоном, адміністративна відповідальність суб'єктів господарювання, контроль за діяльністю органу ліцензування.

АННОТАЦИЯ

Денисова А.А. Административно-правовое регулирование деятельности по посредничеству в трудоустройстве моряков за границей. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2016.

В диссертации приведены теоретическое обобщение и новое решение научной проблемы, связанной с несовершенством административно-правового регулирования посредничества в трудоустройстве моряков за границей.

Диссертация является научным исследованием административно-правового регулирования деятельности по посредничеству в трудоустройстве моряков за границей, компетенции органов государственного регулирования в данной сфере, особенностей лицензионного контроля, а также разработки предложений по совершенствованию исследуемого законодательства.

Проанализировано состояние развития современной научной мысли о сущности административных услуг и лицензирования. Сформулировано и обосновано понятие деятельности по посредничеству в трудоустройстве за границей и механизм административно-правового регулирования посредничества в трудоустройстве за границей. Предложена система принципов деятельности по посредничеству в трудоустройстве за границей.

Обоснованы дополнительные критерии отнесения деятельности по посредничеству в трудоустройстве за границей к лицензируемым видам деятельности. Исследована структура административной процедуры по выдаче лицензии. Доказана необходимость принятия отдельного закона (Закон Украины «О посредничестве в трудоустройстве за границей»), который определит основные принципы регулирования общественных отношений в сфере посредничества в трудоустройстве за рубежом.

Особое внимание уделено освещению проблем государственного контроля в сфере посредничества в трудоустройстве моряков за границей и даны предложения относительно возможных путей их решения.

В результате осуществленных теоретических обобщений и на основании анализа нормативно-правовых актов, касающихся вопросов регулирования деятельности по посредничеству в трудоустройстве моряков за границей, сформулирован ряд выводов, предложений и рекомендаций, направленных на совершенствование системы регулирования деятельности по посредничеству в трудоустройстве за границей и развитие эффективного государственного управления в этой сфере.

Ключевые слова: посредничество в трудоустройстве за границей, моряк, административно-правовое регулирование, механизм административно-правового регулирования посредничества в трудоустройстве за границей, административная ответственность субъектов хозяйствования, контроль за деятельностью органов лицензирования.

SUMMARY

Denysova G.O. Administrative and legal regulation of activity in mediation in employment of seafarers abroad. – Manuscript.

Dissertation for obtaining of scientific degree of the candidate of legal sciences, in specialty 12.00.07 – administrative law and process; finance law; information law. – National University «Odessa Law Academy», Odessa, 2016.

The dissertation shows theoretical generalization and new solution of scientific problems associated with the imperfection of administrative and legal regulation of mediation in employment of seafarers abroad.

The dissertation is a scientific research of administrative and legal regulation of activity in mediation in employment of seafarers abroad, competence of state regulation in this area, features of the licensed control, and developing of proposals for improving of legislation that is being studied.

The condition of development of modern scientific thought concerning the nature of administrative services and licensing had been analyzed. The concept of activity in mediation in employment abroad and the mechanism of administrative and legal regulation of mediation in employment abroad had been formulated and justified. The system of principles of activity in mediation in employment abroad had been proposed.

The additional criteria for inclusion of activity in mediation in employment abroad into the licensed activity had been proposed. The structure of the administrative procedure of issuance of licenses had been studied. The necessity of adopting of a separate law (Law of Ukraine «On mediation in employment abroad»), which will define the basic principles of regulation of social relations in the area of mediation in employment abroad had been proven.

Special attention is given to the description of problems of state control in the area of mediation in employment of seafarers abroad and suggestions for possible solutions are provided.

As a result of theoretical generalizations and on the basis on the analysis normative and legal acts concerning regulatory issues of activity in mediation in employment of seafarers abroad, a number of conclusions, proposals and recommendations aimed at improving of the system of regulation of activity in mediation in employment of seafarers abroad and the development of effective state management in this area had been formulated.

Keywords: mediation in employment abroad, seafarer, administrative and legal regulation, the mechanism of administrative and legal regulation of mediation in employment abroad, administrative responsibility of the business entities, control over activities of the licensing authority.